

както широкий Дунавъ, както Стара-Планина, както красота-та на българскъ-тъ земя.

— Само, ако да бѣ свободна, наша България! повтаряше често Марія.

— Трѣбва да бѣде свободна! отговаряше Ясень.

А въ негово-то „трѣбва“ бѣше нѣщо така постоянно недвижимо, като Божія прѣсѣда.

— Либе мое, казваше Марія, ты си мъжъ. Ты можеш да прѣтворишь рѣчь-тъ си и на дѣло. Ако ся захванеш нѣкога на работъ, не дѣй да забравишь и за мене.

Тя говореше това съ умолителенъ гласъ, узимающи въ нѣжны-ты си рѣчицы нѣгови-ты снажны рѣцѣ, и притискающицы гы до грѣды-ты си.

— Приготи мя като жертва за наше-то свято отечество!

Марія ся обрадва безкрайно, когато Ясень ся вържъ изъ Цариградъ. И смѣяше ся и плачеше, а на поздравленія-та и питанія-та не знаеше ни рѣчь да рѣче.

— Що?... какво?... какво?... що?... повтаряше всякой часъ.

— Скоро щемъ ся биемъ! пошпниж ъ Ясень.

Марія скръсти рѣцѣ, погледнж на горѣ, и въ тоя случай така ся видѣше, като че ли веднага дойде у неѣ глѣбока молитва, тая молитва, коя-то изъ дѣвойкино-то сѣрдце лѣти по небо-то, молящи ся за помощъ на оржѣе-то на борящи-ты ся братія за отечество. Никоя друга молитва не може да ся сравни съ тѣжъ, защо-то чувство-то, изъ кое-то истича тя, е отъ всичко най-свято.

— Ще ся биемъ, рѣче ъ Ясень, нѣма друго срѣдство. Тя ся замысли, че либе-то ъ нѣщо намѣрява, само че не може никому да каже това; инди не щя да пыта, а само му рѣче:

— Недѣй забравя за мене, Дано да можеш да употрѣбишь и мене на нѣщо.